

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **S. B.**

skazanego za czyn z art. 148 § 2 pkt 2 i 4 k.k. i in.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 9 lutego 2023 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 2 kwietnia 2002 r.,

sygn. akt II AKa 594/01, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 6 czerwca 2001 r., sygn. akt III K 3/01,

na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., *a contrario*,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek;

**2. obciążyć skazanego S. B. kosztami sądowymi
postępowania wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 6 czerwca 2001 r. sygn. III K 3/01, S. B. został uznany za winnego m.in. czynu z art. 148 § 2 pkt 2 i 4 k.k. i art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który wymierzono mu karę dożywotniego pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2002 r., sygn. II AKa 594/01, utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego.

Wniosek o wznowienie tego postępowania wniósł obrońca skazanego. Powołał się na przesłankę wznowienia z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. W uzasadnieniu obrońca odwołał się przede wszystkim do dokonanej w toku postępowania głównej oceny dowodu z wyjaśnień współoskarżonego J. M., po części odnosząc się też do innych dowodów przeprowadzonych w prawomocnie zakończonym postępowaniu karnym oraz w późniejszych postępowaniach wznowieniowych (wyjaśnienia M. G., zeznania M. R.), nie wskazując jednak w tym zakresie na żaden „nowy fakt lub dowód” w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Obrońca wniósł jednocześnie w trybie art. 546 k.p.k. o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej, która to opinia miałaby ten nowy dowód stanowić, na okoliczność ustalenia, który strzał z broni palnej w głowę pokrzywdzonego był śmiertelny.

W pisemnej odpowiedzi na wniosek prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie, dlatego też należało go oddalić.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że skazany już dwukrotnie ubiegał się o wznowienie postępowania w tej sprawie:

- postanowieniem z dnia 3 lutego 2004 r., sygn. akt V KO 64/03, Sąd Najwyższy oddalił wniosek obrońcy skazanego,
- postanowieniem z dnia 8 września 2005 r., sygn. akt V KO 61/04, Sąd Najwyższy oddalił wniosek obrońcy skazanego.

Wyrok w sprawie, której dotyczy aktualnie złożony przez obrońcę skazanego wniosek o wznowienie postępowania, został także poddany kontroli kasacyjnej. Postanowieniem z dnia 5 maja 2003 r., sygn. akt V KK 346/02, Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną.

Pierwsza część uzasadnienia wniosku obrońcy skazanego dotyczy kwestionowania oceny dowodów przeprowadzonych przede wszystkim w toku prawomocnie zakończonego postępowania karnego. Tymczasem wniosek o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia dotyczącym prawomocnych i podlegających wykonaniu orzeczeń, zaś celem postępowania wznowieniowego jest zbadanie zaistnienia podstaw wznowieniowych, zawartych w

art. 540, art. 540a, art. 540b i art. 542 § 3 k.p.k. Aby można było wznowić postępowanie karne na podstawie "nowych faktów i dowodów", ujawnić się musi dowód lub okoliczność nieznana Sądowi orzekającemu w chwili wyrokowania, a jednocześnie w wysokim stopniu uprawdopodobniająca wadliwość wydanego orzeczenia i w takim samym stopniu wskazująca, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie zasadniczo odmienne od orzeczenia poprzedniego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 26 kwietnia 2021 r., V KO 3/21; 22 grudnia 2021 r., V KZ 63/21).

Z uwagi na powyższe, podstawy wznowienia postępowania karnego nie może stanowić odmienna ocena wyjaśnień J. M. proponowana przez obrońcę. Wyjaśnienia J. M. były przedmiotem oceny w toku postępowania w sprawie, ponadto to właśnie ocena jego wyjaśnień i składanych przez niego po zakończeniu postępowania oświadczeń była przedmiotem dwóch wcześniejszych spraw wznowieniowych (V KO 64/03 i V KO 61/04), w których Sąd Najwyższy trafnie oddalił wnioski o wznowienie postępowania.

Wyjaśnienia M. G. nie mogą zostać uznane za nowy fakt lub dowód w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., albowiem jest to dowód znany Sądom orzekającym w toku rozpoznawania sprawy S. B.. Nie powstał więc po jego zakończeniu, pozbawiony jest elementu „nowości”. W tym zakresie jest to wyłącznie kwestionowanie oceny tego dowodu dokonanej przez Sąd Okręgowy, co nie może stanowić podstawy do wznowienia postępowania.

Co do zeznań M. R. to są one dowodem uzyskanym w toku wcześniejszego postępowania wznowieniowego (V KO 61/04) – przesłuchanie w drodze pomocy prawnej przed Sądem Rejonowym w Kępnie (k. 2451). Dowód ten został zatem już oceniony przez Sąd Najwyższy z perspektywy podstaw wznowienia postępowania w ramach poprzedniego postępowania wznowieniowego. Trafnie stwierdzono, że nie jest on „nowym dowodem” w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.

Do wzruszenia prawomocnego wyroku nie może prowadzić także argumentacja związana z opinią z zakresu medycyny sądowej. Wyjść należy od tego, że w toku postępowania została wywołana taka opinia, z której wniosków wynika, iż każdy z dwóch strzałów mógł być śmiertelny i prawdopodobnie był nim strzał pierwszy (k. 294-296; 511; 1402-1405; 1831-1833). Obrońca podnosi, że

nowoczesne metody kryminalistyczne mogłyby pozwolić odpowiedzieć na to pytanie w sposób kategoriyczny. Z punktu widzenia obrony jest to istotne o tyle, że pierwszy strzał bezspornie został oddany przez J. M., a nie S. B. Rzecz jednak w tym, że art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. wymaga od nowego dowodu tego, aby wynikało z niego, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Takiego charakteru nie ma wnioskowany do przeprowadzenia dowód z opinii biegłego. S. B. został skazany za czyn z 148 § 2 pkt 2 i 4 k.k. i art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w ramach współsprawstwa. Fundamentem współsprawstwa jest porozumienie przestępcze, którego treścią jest wspólne popełnienie konkretnego przestępstwa. Zawarte między współsprawcami porozumienie pozwala przyjąć, że dane przestępstwo jest ich wspólnym dziełem i pozwala pociągnąć do odpowiedzialności karnej każdego ze współsprawców za całość przestępstwa zarówno wtedy, gdy każdy z nich zrealizował wszystkie ustawowe znamiona danego czynu, jak i wtedy, gdy osobiście zrealizował tylko pewną ich część, a nawet wówczas, gdy nie wyczerpał żadnego z ustawowych znamion, ale przyczynił się znacznie do jego popełnienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2020 r., V KK 45/20; 14 stycznia 2020 r., II KK 8/19). Słusznie w tym zakresie w kontekście odpowiedzialności karnej S. B. wypowiedział się Sąd Najwyższy rozpoznając kasację wniesioną na jego korzyść (sprawa o sygn. akt V KK 346/02). Wskazano tam, że zachowanie S. B., który działał w ramach uzgodnionego podziału ról, niewątpliwie ułatwiło bezpośredniemu sprawcy wykonanie wspólnego celu. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia przedstawił okoliczności potwierdzające powyższą tezę. Z uzasadnienia postanowienia o oddaleniu kasacji w sprawie skazanego wynika zasadny wniosek, że nawet poczynienie kategoriycznego ustalenia – czego domaga się obrona wnioskując o nową opinię z zakresu medycyny sądowej – że to strzał oddany przez J. M. był śmiertelny, nie zmienia kwestii odpowiedzialności karnej skazanego S. B.. Nie jest to dowód, który wskazywałby, że przypisanego mu czynu skazany nie popełnił. S. B. ewidentnie nadal pozostawałby współsprawcą zabójstwa P. J..

Z uwagi na powyższą argumentację należało oddalić wniosek obrońcy skazanego S. B..

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach stanowi art. 639 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.